

Mening | Stop met 'bullshit jobs' en gebruik ruimte efficiënter; kwalitatieve bedrijven nodig met lage milieubelasting

INGEZONDEN OPINIE EINDHOVEN - We worden overspoeld met berichten over de verwachte bovengemiddelde economische groei in de Brainport-regio. Deze vereist wel heldere strategische keuzen.

Thom Aussems 05-01-23, 07:00

Al decennialang is het Bruto Nationaal Product (BNP) dé indicator waarmee de economische groei gemeten wordt. Dat BNP is de totale toegevoegde waarde van alle economische activiteiten van burgers en bedrijven. De economische groei van onze regio ligt al vanaf 2012 boven het landelijk gemiddelde: 2,6% versus 1,3%.

Tot 2040 verwacht Brainport, zo ook het VNO/NCW, een toename van 72.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) verwacht dezelfde toename, maar exclusief voor het SGE-gebied. In de publicatie de 'Ruimtelijke schaa sprong' wordt verondersteld dat bij ASML tot 2030 18.000 nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan die indirect in de leveranciersketen 45.000 arbeidsplaatsen (multiplier 2,5) oplevert. 'Dat betekent dat de groei van ASML alleen al zorgt voor 70.000 extra medewerkers in de regio in 2030'.

Iedereen strooit met andere cijfers

Burgemeester Jeroen Dijsselbloem van Eindhoven veronderstelt, bij een voortgaande groei van 15 tot 20 procent bij ASML, een groei van 70.000 arbeidsplaatsen in de hightech, met een multiplier van 2,5 in de keten van toeleveranciers, waarvan 60 procent op mbo-niveau. Zo zegt Dijsselbloem in het interview in Buitenhof begin december. Kortom, iedereen strooit met andere cijfers, met als gemeenschappelijke noemer dat iedere onderbouwing ontbreekt.

Een gemiddelde groei is een boeiend macro getal voor de regio, maar de gevolgen voor die regio zijn afhankelijk van wat er in de sectoren gebeurt die deel uitmaken van het economisch profiel, daar elke sector een andere economische voetafdruk achterlaat. Zoals de hightech, de industrie, de bouw, de logistiek, de agro-industrie en de commerciële- (bijvoorbeeld banken, energie en retail) en niet-commerciële dienstverlening (bijvoorbeeld zorg, onderwijs en overheid). Die voetafdruk heeft niet alleen betrekking op de economische dimensie, zoals de arbeidsverhoudingen, de beloning, de duurzaamheid, de mobiliteit, maar ook op de gevolgen die het voor de infrastructuur, energiehuishouding en publieke voorzieningen van stad en de regio heeft.

In de logistieke sector zijn veel flex-contracten, vaak arbeidsmigranten en 'verdozing' van landschap

Onderdeel van de voetafdruk van de logistieke sector zijn: veel flex-contracten, lage beloning, lange werktijden, veel arbeidsmigranten, 'verdozing' van het landschap, ruimte-extensief, extreem veel transport, luchtvervuiling en wonen op campings in de regio. De voetafdruk van de hightech ziet er geheel anders uit: duurzamer, bèta's (universitair, hbo, mbo), goede beloning en arbeidsomstandigheden, expat-community, veel passanten, hoogste multiplier, tweedeling, congestie woon- werkverkeer, voordringen op de woningmarkt, stijgende huisvestingskosten. De agro-industrie kenmerkt zich vooral door: toenemend aantal opgehokte dieren, vervuiling van het

grondwater, de bodem en de lucht, machtspositie van toeleveranciers /Rabobank / grootwinkelbedrijf, seizoenarbeid, MOE-landers, lage lonen, huisjesmelkers, pensions en campings, zwaar transport. Kortom, de gevolgen van de groei van de economie zijn voor de regio sterk afhankelijk van de groei en krimp van de afzonderlijke sectoren van de economie.

Noodzakelijke strategische keuzes maken

Aan de hand van een zorgvuldige analyse van de voetafdruk van elke sector kunnen de noodzakelijke strategische keuzes gemaakt worden. Daarbij kunnen criteria uitermate behulpzaam zijn. Ik wil enkele criteria ter overweging geven. Om te beginnen stoppen met bullshit jobs; de term is afkomstig van de antropoloog David Graeber. Daarbij kan gedacht worden aan de flexibele banen met lage beloning, lange werktijden, beroerde werkomstandigheden in de logistieke sector en de agro-industrie. Die mensen kunnen beter elders ingezet worden.

Interessant zijn bedrijven die doen aan activering en werving van mensen die (nog) langs de zijlijn staan

Verder meer aandacht voor activering en opleiding. Interessant zijn de bedrijven die prioriteit geven aan de activering en werving van mensen die (nog) langs de zijlijn staan: bedrijfsschadeverzekering nieuwe stijl. Dat geeft de betrokkenen een nieuw perspectief en komt ten goede aan de brede welvaart. Voor de overheid is deze route interessant daar ze geen of bijna geen extra beroep doet op de publieke voorzieningen.

Het ruimtegebruik moet intensiever worden. Veel economische activiteiten leven al jarenlang op 'te grote voet'. Vooral de logistieke sector, met veel vierkante meters en weinig arbeidskrachten is daarvan een voorbeeld. Het lijkt logisch te kiezen voor economische sectoren met een hogere 'Floor Space Index' (FSI), de coëfficiënt die de mate van stapeling aangeeft. Intensiever ruimtegebruik kan bevorderd worden door die FSI te verhogen. Op die manier ontstaat er een nieuwe, efficiëntere synergie tussen economie en ruimte.

Dan moet gekozen worden voor een hoge multiplier. Hierbij gaat het om het sneeuwbaaleffect. Een voordeel hebben de sectoren met een hoge multiplier naar lager opgeleide inwoners. Tot slot is quality of life heel belangrijk. Kiezen voor bedrijven die een positieve bijdrage daaraan leveren met een zo gering mogelijke belasting van mens en milieu.

Thom Aussems uit Eindhoven was directeur van woningcorporatie Trudo en speelde een grote rol in de ontwikkeling van Strijp-S.

De High Tech Campus met op de achtergrond industrieterrein De Hurk in Eindhoven. De voetafdruk van de hightech is duurzamer en zorgt voor veel extra banen. Archiefoto Ronald Otter © Ronald Otter